

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Dissertatio Theologica De Formulari Ab Illustrissimis Episcopis Belgii Proposito In Causa Jansenii

Claremontius, Johannes

Coloniæ, 1693

§. VI. Factum Jansenii adeò connexum est cum jure definito, ut priore
negato posterius corruere necesse sit.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40333

exponi se periculo, si auctoritatem Ecclesiæ secutus in errorem abducatur, subjungit majus malum quod cavere potius debet, dicens: *auctoritate quidem decipi miserum est, sed certe miserius non moveri. In istiusmodi siquidem falsitatibus viâ non relinquitur qua ad Deum nos ducit, forte errabis: quod etsi in malis hujus vitæ deputandum est, peccatum tamen non erit.* At cum auctoritate Ecclesiæ cedendum esse eique fidem præstandam, & divinitus jussam & à majoribus traditam & ad nos usque servatam sit, hoc perturbare velle atque pervertere, nihil aliud est quam ad calum sacrilegam viam querere.

Ita S. Augustinus totidem ferè verbis: ex quo intelligant qui Formulæ ab Ecclesiâ propositæ in causâ Jansenii scrupulosè, scilicet, subscribere detrectant falsâ se opinione abduci. Ideòque licet Ecclesiam in sensu Jansenii dijudicando fallibilem existiment, juxta S. Augustinum tenentur illius judicio consentire proprium corrigendo: quo videlicet Catholicum esse crediderunt quod verè tanquam hæreticum fuerat ab eadem damnatum.

§. VI.

Factum Jansenii adeò connexum est cum jure definito, ut priore negato posterius corruiere necesse sit.

A Bbas Sancyranus, qui quasi alterum Jansenianæ factionis caput censetur, in libro cui nomen *Petri Arelit* præfixit pro epistola Episcoporum Galliæ, rectè observat, hæreticos semper dixisse, errores suos esse præter fidem. Cum enim fidei regula non in omnibus divinæ legis quæstiunculis, uti loquitur Vincentius Lirinensis, communit. cap. 39., sed in revelatis constituta sit, suas opiniones non ad hæc sed ad illas pertinere contendebant. Ita Ariani contentionem suam liberarum inquisitionum rem & disputationem non hæreseon esse intantum persuaserant Constantino magno, ut ipse eam quæstionem vocaverit *inanem subtilitatem*, apud Baronium ad an. 318. Pelagiani quoque *volentes hæreseos astutè invidiam declinare*, inquit S. August. lib. 2. de pecc. orig. cap. 22., *asserunt istam præter fidei periculum esse quæstionem, ut videlicet si in eâ fuerint exorbitasse convicti, non criminaliter, sed quasi civiliter errasse videantur.* Et cap. 23. de Celestio loquens ait: *nempe perspicere licet, id eum egisse prælocutione præmissâ, ut si quid in illo apparuisset erroris, non in fide, sed in quæstionibus quæ sunt præter fidem videretur errasse: ubi etsi corrigendus est, non tamen tanquam hæresis condemnandus: & qui correptus fuerit ita dicatur errare, ut non tamen hæreticus judicetur. Sed multum eum ista fallit opinio.* &c.

Quod

Quod illi ante condemnationem errorum suorum, hoc Jansenistæ post condemnationem propositionum in sensu Iansenii comminiscuntur. Aiunt utique hanc condemnationem mixtam esse, aliquid juris aliquid facti complectendo. Utrumque dividunt, & profitentur se damnare propositiones in omni sensu in quo eas Ecclesia damnavit, quod dicunt esse juris: quod verò sensum Iansenii attinet, dicunt esse facti, quod est præter fidem & liberæ inquisitionis. Itaque contendunt propositiones damnatas variis sensibus exponi posse, ut sic vagè aliquem sensum damnent, quem dein pro libitu determinant, ut Iansenii sensus eximi possit & excusari.

Verum Ecclesia, ne libera cuiquam daretur facultas ita vagandi, sensum ipsum quem damnabat determinavit, idque à signo notiori & breviori, designando sensum Libro Iansenii expressum: A signo, inquam, notiori, quia explicatio Libri illius sensum unum denotabat, quem & ipse accuratè percepit, & sive accusatores sive defensores Iansenii intellexerunt, de quo supra §. 4. Addidi & breviori quia non poterat nec debebat totam explicationem inserere suæ definitioni: lex enim juxta Senecam debet esse brevis. Itaque illud quod aiunt esse facti sic Ecclesia alligavit ei quod juris dicitur, ut quasi naturam hujus induat ex vi definitionis ipsum determinantis. Id ipsum agnovit Clerus Gallicanus an. 1655. per hæc verba: *cette tradition qui consiste en fait est déclarée de l'Eglise avec la même autorité infallible qu'elle juge de la foy.* Et iterum: *cette maxime (de fallibilitate in factis) n'a point de lieu aux questions de fait, qui sont inseparables des matières de la foy.* Licet enim tale factum per se & directè ad fidei materiam non pertineat: indirectè tamen & prout substat definitioni jus ipsum sive sensum determinanti quodammodò constituit.

Ita S. Thomas 2. 2. q. 11. art. 2. docet quod *quando aliquis habet falsam opinionem circa ea quæ ad fidem pertinent, sive directè & principaliter, ut articuli fidei, sive indirectè & secundariò, ut ea ex quibus sequitur corruptio alicujus articuli fidei, circa utraque potest esse hæresis eodem modo quo & fides.* V. G. notæ veræ Ecclesiæ ad fidem directè pertinent, utpotè quæ in revelatis continentur. At quæstio facti est, an convenient Ecclesiæ Romanæ, sive an hæc Ecclesia illis sit insignita. Qui hoc factum negaret procul dubium hæreticus haberetur & esset, quia si huic Ecclesiæ non convenient, istæ notæ nullæ sunt & falsæ. Similiter si verum esset sensum Iansenii non esse hæreticum, necessariò sequeretur sensum ab Ecclesiâ damnatum non esse hæreticum. Nam sicut dato quocumque alio cætu eorum qui Christianum Nomen profitentur,

rentur, manifestum est notas veræ Ecclesiæ revelatas ei non convenire, & inde consequens est, quod si Romanæ, illæ non convenient ipsæ sint falsò revelatæ: ita dato quocumque sensu propositionum à sensu Iansenii discrepante, manifestum est, Ecclesiam non nisi fatuè & insipienter illum damnasse ut hæreticum: quia manifestum est, illum in Libro Iansenii non esse expressum, prout & ipsius fautores contendunt & Adversarii fatentur. Cum autem manifestum sit Ecclesiam non esse insipientem, immò & hoc credere esset hæreticum, manifestè sequitur, quod si sensus Iansenii non sit hæreticus, Ecclesia sensum damnavit qui non est hæreticus; ideoque ex negatione facti corruptio articuli fidei sequitur: nimirum Ecclesiam infallibilem non esse in ipso jure divino definiendo. Ex quo iterum infertur, quod negando sensum à Iansenio intentum, sive in Libro ipsius expressum esse hæreticum, consequenter non creditur id hæreticum esse quod à Summis Pontificibus sive ab Ecclesiâ damnatur ut hæreticum: quod ipsum est hæreticum, quamvis indirectè & minus principaliter,

§. VII.

Arius multos habuit sui sensus defensores, qui ab Ecclesiâ rejecti fuerunt propter connexionem juris definiti cum facto.

Propter minus arctam & magis remotam connexionem hæreticos passim adegit Ecclesia ut suos autores ejurarent immò & execrarentur. Nam cum multis ambagibus & speciosis verbis sensa sua sic obvolverent, ut catholicè sentire viderentur, & autores suos excusarent, ex hujusmodi connexionem convincebantur esse hæretici, seu animum gerere hæresi imbutum. Dixi connexionem hanc magis mediatam fuisse, quam sit modo in causa Iansenii: quippe tunc sensus expressus ex libro hæresiarchæ colligebatur, & ex sensu expresso sensus internus qui personam afficit: nunc autem non persona Iansenii, non sensus ejus internus seu in mente conceptus, sed quod proximum est, sensus ipse expressus in ejusdem libro petitur condemnari.

Itaque damnato errore Arii, ipse multis stratagematibus usus est, quibus Catholicum esse suum sensum probaret: de quo millies etiam protestatus fuit. Idèò professionem fidei scripsit ex puris Scripturæ verbis compositam, quò pravum sensum, quem in animâ servabat pal-

liaret,